

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет харчових технологій
Кафедра технології харчування

**Робоча програма (силабус) освітнього
компонента**

**БК 6 Санаторно-курортна справа
Вибірковий**

Спеціальність	241 «Готельно-ресторанна справа»
Освітня програма	«Готельна і ресторанна справа»
Рівень вищої освіти	Бакалавр

Розробник: С.С. **Ольга СЕРЕДА,**
д. ф., ст. викл. кафедри технології харчування

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри технології харчування (назва кафедри)	протокол №23 від 04.06.2025	
	Завідувач кафедри <u>М.М.</u> (підпис)	Оксана МЕЛЬНИК (прізвище, ініціали)

Погоджено:

Гарант освітньої програми С.С. **Тетяна СТЕПАНОВА**
(підпис) (ПІБ)

Декан факультету,
де реалізується освітня програма Н.Б. **Наталія БОЛГОВА**
(підпис) (ПІБ)

Рецензія на робочу програму надана: С.Б. **Сергій БОКОВЕЦЬ**
(підпис) (ПІБ)

Т.М. **Тетяна МАРЕНКОВА**
(підпис) (ПІБ)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації Н.Б. **Надія БАРАНИК**
(підпис) (ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 24.06. 2025р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1	Назва ВК	Санаторно-курортна справа		
2	Факультет/кафедра	Факультет харчових технологій, кафедра технології харчування		
3	Статус ВК	Вибірковий		
4	Програма /Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для	ОП «Готельна і ресторанна справа»		
5	ВК може бути запропонований для	ОП «Харчові технології» ОП «Крафтові технології та гастрономічні інновації»		
6	Рівень НРК	6-й рівень		
7	Семестр та тривалість вивчення	Денна – 2-й семестр Тривалість вивчення – 16 тижнів		
8	Кількість кредитів ЄКТС	5 кредитів		
9	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота (заняття)		
		Лекційні	Практичні /семінарські	Лабораторні
10	Мова навчання	Українська		
11	Викладач/ Координатор освітнього компонента	Середа Ольга Григорівна		
11.1	Контактна інформація	Середа Ольга Григорівна, д.ф., старший викладач кафедри технології харчування, НПЛ КГХ, 0997145294, E-mail: seaol@ukr.net		
12	Загальний опис освітнього компонента	санаторно-курортна справа в Україні - це традиційна невід'ємна частина державної політики і важливий розділ національної системи охорони здоров'я, який дозволяє ефективно здійснювати профілактику захворювань за допомогою санаторно-курортних і відновлювальних процедур для хворих. Навчальна дисципліна «Санаторно-курортна справа» спрямована на формування уявлень про рівні організації санаторно-курортної справи, розкриття ролі менеджера в роботі санаторно-курортних закладів на сучасному етапі господарювання. Визначення особливостей еволюції курортів світу та сучасної України, взаємозв'язок між розвитком курортів та умовами географічного середовища.		
13	Мета освітнього компонента	формування теоретичних вмінь та навичок використання природно-кліматичних і санаторно-рекреаційних ресурсів курортів, організація санаторно-курортного лікування; отримання майбутніми фахівцями сфери туризму професійних знань у сфері історичного розвитку та сучасного стану санаторно-курортної справи в Україні та світі.		
14	Передумови вивчення, ВК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	Освітній компонент має зв'язок з іншими освітніми компонентами, «Готельна справа», «Ресторанна справа», «Маркетинг готельно-ресторанних підприємств», «Менеджмент готельно-ресторанних підприємств».		
15	Політика академічної доброчесності	За порушення правил академічної доброчесності студент буде притягнутий до такої форми відповідальності як: – повторне проходження іспиту.		
16	Посилання на курсу системи Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=6086		

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ВК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен ...»	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ВК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в профілі ОП)					Як оцінюється ДРН
	ПРН 1	ПРН 4	ПРН 5	ПРН 11	ПРН 13	
ДРН 1. Застосовувати нормативно-правові акти та стандарти в організації діяльності закладів оздоровлення й відновного лікування.	x		x			<i>Виконання та захист лабораторних робіт, Залік Комп'ютерне тестування</i>
ДРН 2. Аналізувати сучасні тенденції розвитку санаторно-курортної сфери та рекреаційного господарства в контексті глобальних і національних змін.		x				
ДРН 3. Планувати комплекс санаторно-курортних послуг відповідно до індивідуальних потреб клієнтів та медичних рекомендацій.			x		x	
ДРН 4. Використовувати інструменти маркетингу, сервісу та менеджменту для просування санаторно-курортного продукту.				x		

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМОПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема, Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу		Рекомендована література
	Аудиторна робота	СР	
	Лк	Лаб. з.	
<i>Модуль 1. Основи санаторно-курортної справи</i>			
Лекція 1. Курорти – провідний сегмент індустрії туризму. 1. Курорти: поняття, функції, різновиди, інфраструктура. 2. Курортна справа в системі охорони здоров'я та лікувально-оздоровчого туризму. 3. Курортологія: визначення, завдання, напрямки.	2		1-4
Лабораторне заняття 1. Організація санаторно-курортної справи		4	
Питання самостійного вивчення 1. Історія розвитку курортної справи у світі. 2. Історія розвитку курортної справи в Україні.		6	
Лекція 2. Фактори розвитку лікувально-оздоровчого та рекреаційного туризму 1. Природні лікувальні фактори у поєднанні з фізико-терапевтичними та медикаментозними методами. 2. Рекреаційні ресурси Сумщини. Рекреаційний потенціал території	2		1-5
Лабораторне заняття 1. Роль екологічних і медико-біологічних факторів у розвитку оздоровчого туризму		4	
Питання самостійного вивчення 1. Суспільно-історичний рекреаційний потенціал: архітектурно-історичні, біосоціальні, подієві ресурси. 2. Біометеорологічні фактори: метеореологічні фактори (хімічні, фізичні), радіаційні фактори (сонячні, космічні), телуричні (земні)		6	
Лекція 3. Основи медичної кліматології. 1. Поняття та завдання медичної кліматології. 2. Типи клімату й погоди та їхній вплив на організм людини: адаптація, акліматизація, загартовування. 3. Головні методи кліматотерапії. 4. Фізичні та фізіологічні основи дозиметрії та дозування кліматолікувальних процедур. 5. Курортні ландшафти регіону та їхнє використання в рекреаційних цілях.	2		1,2, 6,7
Лабораторне заняття 1. Основи медичної кліматології		4	
Питання самостійного вивчення 1. Хімічні, фізичні, космічні та інші фактори повітря. 2. Шкала Сімпсона-Бофорта. 3. Методи кліматолікування (в т.ч. штучні).		6	
Лекція 4. Управління санаторно-курортними закладами 1. Правове-регулювання діяльності санаторно-курортних закладів 2. Концепція маркетингу в управлінні санаторно-	4		2-5, 15-22

курортною діяльністю 3. Кадровий склад закладів санаторно-курортного комплексу.				
Лабораторне заняття 1. <i>Управління санаторно-курортними закладами</i>		4		
Питання самостійного вивчення 1. Особливості управління курортами, санаторно-курортними закладами та їх персоналом. 2. Засоби формування позитивного настрою людини, що лікується та оздоровлюються в умовах санаторно-курортних закладів.			8	
Лекція 5. <i>Організація дозвілля в санаторно-курортних закладах: анімаційний сервіс</i> 1. Організація дозвілля в санаторно-курортних закладах: анімаційний сервіс 2. Забезпечення якості й ефективності діяльності санаторно-курортних закладів.	2			1, 3, 10
Лабораторне заняття 1. <i>Анімаційний сервіс</i>		4		
Питання самостійного вивчення 1. Особливості організації дозвілля у межах курорту. 2. Забезпечення якості й ефективності діяльності санаторно-курортних закладів.			6	
Лекція 6. <i>Найвідоміші лікувальні курорти світу. Їх особливості</i> 1. Найвідоміші лікувальні курорти світу. 2. Специфіка найвідоміших курортів світу. Методи лікування.	2			6, 8, 14
Лабораторне заняття 1. <i>Особливості лікувальних курортів світу</i>		4		
Питання самостійного вивчення 1. Найвідоміші лікувальні курорти України та їх специфіка роботи			6	
<i>Модуль 2. Основи санаторно-курортного лікування</i>				
Лекція 7. <i>Особливості організації лікування хвороб людини в умовах курорту</i> 1. Специфіка санаторно-курортного лікування 2. Види санаторно-курортних закладів 3. Функціональна структура санаторно-курортних закладів та їх матеріально-технічна база	2			1, 6, 7, 9
Лабораторне заняття 1. <i>Особливості організації лікування хвороб людини в умовах курорту</i>		4		
Питання самостійного вивчення 1. Організація дієтичного харчування в санаторно-курортних установах Сумщини.			6	
Лекція 8. <i>Бальнеологія та бальнеотехніка</i> 1. Лікувальна дія прісної води на організм людини. Гідротерапія 2. Визначення та головні поняття бальнеології. 3. Головні методи бальнеологічного лікування. 4. Бальнеотехніка: предмет, завдання, технологічні схеми.	2			5-7
Лабораторне заняття 1. <i>Основи бальнеології та бальнеотехніки</i>		4		
Питання самостійного вивчення 1. Лікувальні мінеральні води України.			6	

2. Провідні бальнеологічні курорти України і світу.				
Лекція 9. Основи грязелікування	4			5-7, 17
1. Лікувальні грязі: поняття та класифікація.				
2. Особливості оздоровчої дії лікувальних грязей на організм людини.				
3. Методики проведення грязелікувальних процедур.				
4. Цілющі властивості й хімічний склад глини.				
5. Псамотерапія.				
Лабораторне заняття 1. Основи грязелікування		2		
Питання самостійного вивчення			8	
1. Фактори впливу лікувальних грязей на організм людини.				
2. Різновиди лікувальної глини та їхнє використання в курортній практиці.				
3. Основні методи використання лікувальних грязей в умовах курортів Сумщини				
Лекція 10. Термотерапія в санаторно - курортному лікуванні	4			5-7, 17
1. Термотерапія: поняття, сутність, різновиди.				
2. Парафінолікування.				
3. Озокеритолікування.				
4. Лікування нафталанською нафтою.				
5. Лікувальна дія пари.				
Лабораторне заняття 1. Термотерапія в санаторно - курортному лікуванні		2		
Питання самостійного вивчення			6	
1. Речовини, що використовують для термолікування.				
2. Методи термотерапії				
Лекція 11. Фітотерапія й апітерапія в курортній практиці	2			5-7, 17
1. Фітотерапія: поняття, лікувальні форми.				
2. Апітерапія: лікування медом і продуктами бджільництва.				
3. Цілющі властивості меду та його використання при хворобах людини.				
Лабораторне заняття 1. Фітотерапія й апітерапія в курортній практиці				
Питання самостійного вивчення			6	
1. Використання рослинних речовин.				
2. Використання продуктів бджільництва				
Лекція 12. Преформовані та рідкісні лікувальні курортні фактори	2			5-7, 17
1. Фізіотерапія: поняття і сутність				
2. Штучні фізичні фактори, що використовують у курортній лікувальній практиці.				
3. Використання рідкісних і нетрадиційних методів лікування				
Лабораторне заняття 1. Рідкісні лікувальні курортні фактори		4		
Питання самостійного вивчення			6	
1. Методи фізіотерапії.				
2. Рідкісні та нетрадиційні методи лікування.				
Усього за курс	30	44	76	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем під час аудиторних занять, консультацій)	Кількість годин (дн)	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати студент самостійно)	Кількість годин (дн)
ДРН 1. Застосовувати нормативно-правові акти та стандарти в організації діяльності закладів оздоровлення й відновного лікування.	Лекційне заняття (викладання лекційного матеріалу, бесіда, демонстрація графічного матеріалу) Лабораторне заняття (проведення міні-лекції, організація роботи в групі, використання ситуативного моделювання, консультація та здійснення формувального оцінювання з обговоренням результатів)	20	Самостійному навчанню сприятиме оформлення конспекту лекцій та робочого зошита, протоколу лабораторних робіт та підготовка до модульного контролю	20
ДРН 2. Аналізувати сучасні тенденції розвитку санаторно-курортної сфери та рекреаційного господарства в контексті глобальних і національних змін.		22		20
ДРН 3. Планувати комплекс санаторно-курортних послуг відповідно до індивідуальних потреб клієнтів та медичних рекомендацій		22		20
ДРН 4. Використовувати інструменти маркетингу, сервісу та менеджменту для просування санаторно-курортного продукту.		10		16

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
	<i>Модуль 1 (50 балів)</i>		
1.	Оцінка знань шляхом захисту лабораторних	20 балів / 20%	1-7 тиждень
2.	Комп'ютерне тестування	20 балів / 20%	7 тиждень
3.	Публічний виступ з візуальним супроводженням теми доповіді (реферат)	10 балів / 10%	7 тиждень
	<i>Модуль 2 (50 балів)</i>		
4.	Оцінка знань шляхом захисту лабораторних занять	20 балів / 20%	8-14 тиждень
5.	Комп'ютерне тестування	20 балів / 20%	14 тиждень
6.	Публічний виступ з візуальним супроводженням теми доповіді (реферат)	10 балів / 10%	14 тиждень
7.	Залік	60 – 100 балів	15 тиждень

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Оцінка знань шляхом перевірки та захист лабораторних занять	<13 балів Вимоги щодо завдання не виконано	14-16 балів Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити, відсутній аналіз інших підходів до питання	16-18 балів Виконано усі вимоги завдання	19-20 балів Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми
Комп'ютерне тестування (тест множинного вибору - 24 запитань)	<13 балів	14-16 балів	16-18 балів	19-20 балів
Публічний виступ з візуальним супроводженням теми доповіді (реферат)	<4 балів Вимоги щодо завдання не виконано	4-6 балів Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити, відсутній аналіз інших підходів до питання	7-9 балів Виконано усі вимоги завдання	10 балів Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми
Залік	<60 балів Вимоги щодо завдання не виконано	60-74 балів Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити, відсутній аналіз інших підходів до питання	75-89 балів Виконано усі вимоги завдання	90-100 балів Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми

5.2. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Усне опитування після вивчення тем курсу	протягом 5 днів після заняття
2	Усний зворотній зв'язок від викладача та студентів під час лабораторних занять	протягом семестру
3	Зворотній зв'язок у вигляді обговорення підсумкового тестування	протягом семестру

Форма підсумкового контролю – диференційний залік. Підсумкова кількість балів з дисципліни (максимум 100 балів за семестр) визначається як сума балів за результатами роботи здобувача протягом семестру.

Здобувач не допускається до підсумкового контролю з дисципліни, якщо він пропустив і не відпрацював більше 20% занять, має не складені модульні контрольні етапи, не виконав обов'язковий перелік видів робіт, завдань (лабораторні роботи та певні індивідуальні завдання), передбачених робочим навчальним планом на семестр з цієї навчальної дисципліни, або має незадовільний рейтинг за підсумком семестру (0–59 балів).

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела

1. Рекреалогія та курортна справа: Навчальний посібник для студентів спеціальностей «Готельно-ресторанна справа», «Туризм». / А. В. Віндюк, Д. Д. Гурова, О. М. Корнієнко. – Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2022. – 268 с. <http://eir.zntu.edu.ua/handle/123456789/9159>

2. Сазонець І. Л., Вівсянник О.М., Баб'як О.В., Бурачик А.І. Курортна справа. Навчальний посібник. Рівне : Волин. обереги, 2024. 300 с.

3. Курортологія та курорти України : навч. посіб. для самостійної роботи студентів VI курсу медичних факультетів при підготовці до практичних занять з навчальної дисципліни «Медична реабілітація» / уклад. С. М. Малахова, О. О. Черепок, Н. Г. Волох. Запоріжжя : ЗДМУ, 2019. 105 с. URL: http://dspace.zsmu.edu.ua/bitstream/123456789/9487/1/Kurortolohiya_ta_kurorty_Ukra_yiny_2019.pdf.

4. Курортна справа: методичні рекомендації для самостійної роботи здобувачів [Електронне видання] / А.В.Марковська; кафедра готельноресторанного та туристичного бізнесу Міжнародного гуманітарного університету. Одеса : МГУ, 2022. 29с

5. Скабара Р. М. Суб'єкти та особливості організації санаторно-курортної справи на курортах : лекція № 3 з навчальної дисципліни „Курортологія”, галузь знань 24 „Сфера обслуговування”, спеціальність 242 „Туризм” / Скабара Р. М. - Львів : ЛДУФК імені Івана Боберського, 2020. - 15 с. <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/29538>

6. Природні лікувальні ресурси: абетка користувача: інформаційно-аналітичний довідник / за заг. ред. Бабова К. Д., Безверхнюк Т. М., Кисилевської А. Ю.: Державна установа «Український науково-дослідний інститут медичної реабілітації та курортології МОЗ України». — «Поліграф»: Одеса, 2021. — 76 с.

7. Оздоровчий туризм : навч. посібник для студентів денної форми навчання / Є.Є. Павленко, Г.С. Ільницька, В.О. Павленко. – Х. : НФаУ. 2021. – 114 с.

8. Устименко Л. М., Булгакова Н. В. У 801 Регіональне середовище туристичної діяльності : практикум / Л. М. Устименко, Н. В. Булгакова. – Київ : Видавництво Ліра-К, 2018. – 52 с.

6.2. Додаткові джерела

9. Клапчук В., Великочий В., Клапчук О., Клапчук Т. Лікувальний центр у Буркуті. Готельно-ресторанний бізнес і курортна справа України : Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Готельно-ресторанний бізнес і курортна справа України» (Івано-Франківськ, 6 грудня

2022 р.) / Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника / гол. редкол. – проф. Володимир Клапчук. Івано-Франківськ, 2022. с.12-15

10. Кравець О. М., Байлик С. І. Організація анімаційних послуг в туризмі : навч. посібник. Харків. Нац. Ун-т міськ. Госп-ва ім. О. М. Бекетова. 2-ге вид., перероб. і доп. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. 335 с. URL:<https://core.ac.uk/download/pdf/141489395.pdf>.

11. Смочко, Н., Лужанська, Т., & Смочко, М. (2022). Спа-індустрія як детермінант розвитку медичного туризму. Інновації та технології в сфері послуг і харчування, 1(5), 72-78. [https://doi.org/10.32782/2708-4949.1\(5\).2022.13](https://doi.org/10.32782/2708-4949.1(5).2022.13)

12. Сухаренко В. В. Стан та особливості ресурсного забезпечення санаторнокурортної галузі України в контексті реформи охорони здоров'я. Ефективність державного управління : зб. наук. пр. Вип. 1/2(70/71). Львів: НЛТУ України, 2022. С. 51–59.

13. Феномен туризму: розмаїття сенсів : монографія ; за ред. О. О. Красноручького, Н. І. Моїсєєвої. Харків : Видавництво «Стильна типографія», 2019. 252 с. URL: <http://surl.li/jvdza>.

14. Бабова І.К., Рожков В.С. Санаторно-курортна реабілітація військовослужбовців в Україні: публічно-управлінський аспект. Публічне управління і адміністрування в Україні. 2020; 19: 21-26. doi:<https://doi.org/10.32843/pma2663-5240-2020.19.4>

6.3 Законодавчо-нормативні акти

15. Про курорти : Закон України від 5 жовтня 2000 року № 2026-III/ Верховна Рада України. – URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2026-14#Text>.

16. Стратегія розвитку туризму та курортів на період до 2026 року : Розпорядження КМУ від 16 березня 2017 р. № 168-р URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/168-2017-%D1%80#Text>.

17. Порядок здійснення медико-біологічної оцінки якості та цінності природних лікувальних ресурсів, визначення методик їх використання : Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 02.06.2003 № 243. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0752-03#Text>.

18. Загальне положення про санаторно-курортний заклад : постанова КМУ від 11 липня 2001 р. № 805. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/805-2001-%D0%BF#Text>.

19. Порядок створення і ведення Державного кадастру природних територій курортів: Постанова КМУ 23 травня 2001 р. № 562. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/562-2001-%D0%BF#Text>.

20. Порядок розроблення та затвердження спеціальних методик щодо економічного обґрунтування проектів розвитку курортів та економічної оцінки

їх природних лікувальних ресурсів : Постанова КМУ 6 травня 2001 р. № 452.
URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/452-2001-%D0%BF#Text>. Допоміжні ресурси

21. Державна установа «Український науково-дослідний інститут медичної реабілітації та курортології Міністерства охорони здоров'я України» : офіційний веб-сайт. URL: <https://kurort.gov.ua/>

22. Укрпрофоздоровниця : офіційний веб-сайт. URL: <http://ukrzdraz.com>.